

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

102. Notabilia quaedam circa Bullam Sixti V. contra Sortilegos in favorem
DD. Inquisitorum. Ex p. 4. tr. 8. res. 107.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Et Potestate Inquisitorum. Ref. CI. &c. 453.

tenendum videtur, quia abjuratio quædam poena est & condemnatio, ad condemnandum autem uterque requiritur, & ita credo esse, ut receptum apud Inquisitores & Episcopos. Si tamen coram uno illorum tantum facta esset, teneret, nec esset repetenda, quia expressè non est aliud sancitum. Ita Zanardus.

3. Itaque contra Castrum, si de facto contingeret Inquisitorem sine Episcopo, & è contra reum ad abjuratorem cogere, talis reus sic abjurans maneret subiectus stante dicta abjuratone ad poenam relapsi, & ita hanc sententiam tenet etiam Farin. de heresi quest. 186.

7.9. concedo tamen non licere Inquisitoribus suspensum de heresi vehementer cogere ad abjurandum sine Episcopo, & ita tradit Azorius tom. 1. lib. 8. cap. 18. q. 16. Molina de just. tom. 5. tract. 5. disp. 28. n. 16. & alij; quidquid in contrarium sentiat Campegi. in addit. ad Zanchinum de heret. cap. lit. E.

RESOL. CI.

In Bulla Sixti V. contra Astrologiam judicariam obliget non solum in foro exteriori, sed in foro conscientie? Et an contra supradictos possint Inquisitores procedere? Ex p. 2. tr. 15. & Misc. 1. Ref. 58.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam docent Doctores, quos citat & sequitur Sanch. in sum. tom. 1. lib. 1. c. 38. n. 34. quibus ego addo Homobon. de exam. Eccl. p. 1. tract. 6. cap. 5. q. 22. Flavius Cherubinus in compen. Bul. tom. 2. conf. 17. Sixti V. schol. 1. Peirinum in privit. Minim. tom. 1. constit. 9. Pauli V. §. 2. n. 24. & Farin. de heresi. q. 181. §. 1. n. 59.

2. Sed contrariam sententiam non minus probabiliter docet Suarez, Valentia, & Rodriguez apud Sanch. ubi sup. quibus ego addo Molfesum in sum. p. 1. tr. 11. c. 7. n. 120. Nald. in sum. ver. Astrologia. n. 4. & Raphaël de la Torre in 2. 2. q. 95. art. 5. disp. 2. fol. mibi 271. Et idem Homobonus, Peirinus, & Sanchez loc. cit. vocant tantum tuiorem, & veriorum sententiam affirmativam, quam ipsi tenent. Itaque secundum mentem horum Doctorum, Bulla Sixti V. lata est pro foro exteriori, unde quicquid licitum erat de jure antiquo prædicere ante dictam Bullam, & nunc etiam in foro conscientie, scilicet scandalo, erit licitum, quænam verò futura contingentia, & quomodo erant licita prædicere ante dictam Bullam, vide Cajet. in 2. 2. q. 95. art. 5. Valent. to. 3. disp. 6. q. 12. punct. 3. Deltium disqu. mag. l. 4. c. 3. q. 1. concl. 2. Tolet. in sum. lib. 4. c. 15. n. 6. & alios. Ego autem non damnarem illum qui hæc prædicet, sola tenuissima conjectura, & certitudine, qua sciri possunt per astræverum est quod his non obstantibus, contra supradictos possunt in foro exteriori DD. Inquisitores procedere. Vide etiam circa præsentem quæstionem Filliuc. tom. 2. tr. 24. cap. 4. n. 84.

RESOL. CII.

Notabilia quædam circa Bullam Sixti V. contra sortilegos in favorem DD. Inquisitorum? Ex p. 4. tr. 8. Ref. 107.

§. 1. **N**ota primò non esse probandum quod aliqui machinati sunt prædictam Bullam non tribuere Inquisitoribus jurisdictionem super alias superstitiones, quam super divinationes, sique accipiant Sanch. in sum. tom. 1. lib. 2. c. 8. n. 92. est namque contra expressa Bullæ verba, quæ possunt intelligi quod committant eam jurisdictionem Inquisitoribus & Ordinariis cumulativè, simul tamen more aliorum delictorum, de quibus Inquisitores cognoscunt, siquidem verba tam & quam cum sensum patiuntur.

2. Nota secundò spectato jure dictæ constitutionis Inquisitores possunt & tenentur se intromittere in superstitionibus saltem sapientibus hæresim, etiam non manifestè, ut patet ex verbis Bullæ, in quibus eis submittuntur omnes incantationes, & similes superstitiones quæ verba saltem accipienda sunt de superstitionibus sapientibus hæresim, etiam non manifestè. Nam Pontifex addit, etiam si in plerisque his casibus procedere non valebant, &c. valebant autem in omnibus sapientibus hæresim manifestè: ergo, &c.

3. Nota tertio quod non spectat ad Inquisitores in prædicta Bulla terminis sortilegiorum, &c. cognitio Ref. seq. privativè ad Ordinarios, tum quia semper est in dubio evitanda juris correctio, tum quia dicta constitutio est odiosa Ordinariis, ergo jurisdictio per eam Inquisitoribus concessa restringenda est ad cumulativam, & omnia supradicta docet Emanuel de Valle de Moura opus. de enfal. & incant. sect. 3. c. 1. n. 4. 7. 8. ubi etiam notat quod Suarez de Relig. tom. 1. lib. 2. c. ult. n. 11 aliter, superstitiones puras, in quibus non est expressa suspicio hæresis, non pertinere ad Inquisitores, etiam per Bullam Sixti V. Sed hoc, ait, Emanuel, cum distinctione accipiendum est. Si enim intelligat de illis quæ aliquo modo specificè, licet non manifestè sapiunt hæresim, displicet ob verba Bullæ. Si autem intelligat de nullo modo specificè sapientibus, placet, licet hæ rarissimæ sint. Ita Emanuel. ubi supra.

RESOL. CIII.

An Inquisitores per Bullam Sixti V. contra sortilegos cognoscant de sortilegiis omnibus privativè quoad Episcopos? Ex p. 4. tr. 8. Ref. 119.

§. 1. **D**iximus supra per Bullam Sixti V. Inquisitores hodie cognoscere de sortilegiis etiam non sapientibus hæresim. Quæritur modò, an hæc cognitio sit illis tributa privativè quoad Episcopos? & respondeo negativè cum Joanne Francisco Leone Episcopo Thelesino in lib. de sortilegiis cap. 8. ubi sic asserit: Ex constitutione Sixti V. possunt Inquisitores cognoscere de sortilegiis, non tamen privativè quoad Episcopos, imò causas superstitionum, incantationum, veneficiorum, & blasphemiarum Episcopi cognoscere, & nisi sapiant manifestè hæresim, absque Inquisitorum interventu illas possunt decidere; definire, & terminare, per textum in cap. accusatus, de heret. in 6. Et ita censuit sacra Generalis Congregatio Romanæ, & universalis Inquisitionis sub die 21 Decemb. ann. 1602. Quamvis enim per dictam constit. Sixti V. fuerit Inquisitoribus attributa jurisdictio cognoscendi de causis sortilegiorum, superstitionum, veneficiorum & incantationum, etiam quod alias de præmissis non cognoscerent. Non tamen fuit Ordinariis restricta facultas quin liberè in causis hujusmodi, ut prius, dummodo non hæresim manifestè redoleant, procedere possint cum id ex juris communis dispositione illis sit attributum. Ita ille, & alij.

RESOL. CIV.

An in dubio sapiat ne sortilegium hæresim, manifestè possint Inquisitores se intromittere? Ex part. 4. tract. 8. Ref. 112.

§. 1. **A**ffirmativè respondendum est ex jure novæ constitutionis Sixti V. Difficultas est de jure antiquo, per cap. accusatus, in §. sane, & negativam sententiam docet glossa ibi, & alij relati ab August. Barbohm collect. to. 3. l. 5. tit. 2. c. 8. n. 24. Et ratio est. Verbum post verbi. Sed, au.